

glasilo podjetja labod tovarne oblačil novo mesto

kje je mesto tekstila v naši družbi

Gotovo je podatek v analizi razvojnih možnosti, ki jo je izdelal republiški komite za planiranje, da je produktivnost v tekstilni industriji Slovenije za 2 do 3 krat zaostaja za razvitim svetom, za marsikaterega konfekcionarja šokanten. Kajti vsa ta leta nazaj poslušamo, pa tudi vemo, da je produktivnost naše šivilje na evropski ravni in da to dosega na zastareli opremi. Torej je porebno za visoko produktivnost in kvaliteto v konfekciji delati in se truditi še toliko bolj. Tudi stalna opozarjanja naših strokovnjakov, da produktivnosti pri samih delavkah ni moč dvigniti, da je le še nekaj rezerv v organizaciji in pripravi tega, da je naša šivilja »na špici«. Tudi to vemo, da je slovenska tekstilna industrija močno obrnjena v izvoz in da zahodna tržišča ne bi spre-

jemela izdelkov, ki bi bila pod nivojem njihovih zahtev po kvaliteti. Kako torej pride do tako nepričakovanega in tako zelo napačnega podatka?

Tekstilna industrija je v tej analizi vsa v enem kosu — primarci, pletilci, konfekcionarji, pa še kaj verjetno. Tu je gotovo podatek bliže resnici, saj je strojna oprema primarne tekstilne industrije zelo slaba, težave s surovinami itd. pa tudi poznamo. Vemo tudi, da je precej primarcev tik pred stečajem ali da je nekatere ta že zajel. Torej se primarna industrija duši v težavah, kar pa ne pomeni, da delavci v njej ne delajo z največjimi napori. Torej vprašati bi se morali, **kaj je republika postorila za rešitev te delovno intenzivne panoge — tekstila.** Kako gleda ne delitve v njej, kako obravnava podatke, tudi tega o pro-

duktivnosti. Kaj je naredila, da bi večletnim opozarjanjem tekstilcev vsaj prisluhnila, če že ne resno obravnavala. Se mar hoče odpovedati tekstilu? To ni tako nepričakovano vprašanje, saj se mu je hotela odpovedati že vlada za časa Franca Popita. Tokrat trdijo na republiškem komiteju za planiranje, da nikakor ne. Če to drži, bo treba torej nekaj ukreniti za slovenski tekstil, treba pa ga bo vsaj toliko tudi razumeti, da bi znali deliti primarno industrijo in konfekcijo ter da bo podatek o produktivnosti analiziran pravilno. Kje je ta na nivoju Evrope, če je ta morda padla iz tega visokega nivoja, za koliko, kdaj in zakaj (starejša oprema, manj specialnih strojev...), kako je s primarno industrijo in večnimi obljubami, da bo za tekstil treba kaj narediti, pa ni nič in nič od tega.

Za ženske, ki sede za šivalnim strojem in love visoke (evropske) norme in kvaliteto, je podatek hudo nepravilen. Kot je tudi nepravilen do kolektivov, ki so pretežno ženski, ki nosijo s seboj številne bolniške za nego otrok, skrbi za šolanje, ki huje občutijo težave zdravstva, ki morajo prispevati sem in tja in se zato duše v lastnih težavah in katerih prošnje, grožnje in obup do sedaj ni prišel dlje od prepričevanja prepričanega. Razen takrat, ko se spomnimo bojevite zgodovine, boja delavcev za obstoj, prvih štrajkov, ki so ponovno tako uspešni, toda drugje, v družbenih dejavnostih bolj kot v gospodarstvu. Tam se sliši slavospev slovenskega tekstilu, ki je »na svojih plečih nosil razvoj in vstop ženske v enakopravno vlogo« itd. Toda od tega slovenski tekstil še vedno nima nič.

v današnji številki

Nekaj pojasnil o zniževanju

Prihodnost je v blagovnih znamkah

Predstavljamo vam poglede Borisa Vogrinca na delo tehničnega sektorja

Za nami je 1. kongres Zveze svobodnih sindikatov — prispevek Darinke Antončič

Iz Labodovega sindikalnega dela

V Moskvo je odpotovala skupina naših dveh »podarim-dobimcev«

Pa še kaj

Tekstilci napovedujemo splošno opozorilno stavko za 15. maj

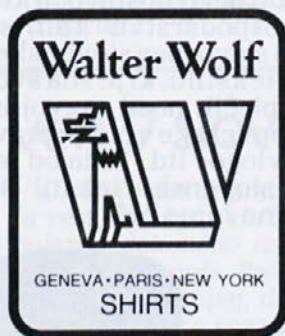

Čestitke ob 27. aprilu, dnevu Osvobodilne fronte in mednarodnem prazniku dela — 1. maju! Želimo vam lepe praznike!

blagovne znamke — korak več

Za ženski program smo že napovedali prihod ELLE VIVALDI, ki bo v sebi združevala zadnje trende mode, elegence in ekskluzivnosti. Ekskluzivnost bo zagotovljena tudi s posebno izbranimi prodajnimi mesti, sam program pa bo med seboj dopolnljiv in posebno opremljen.

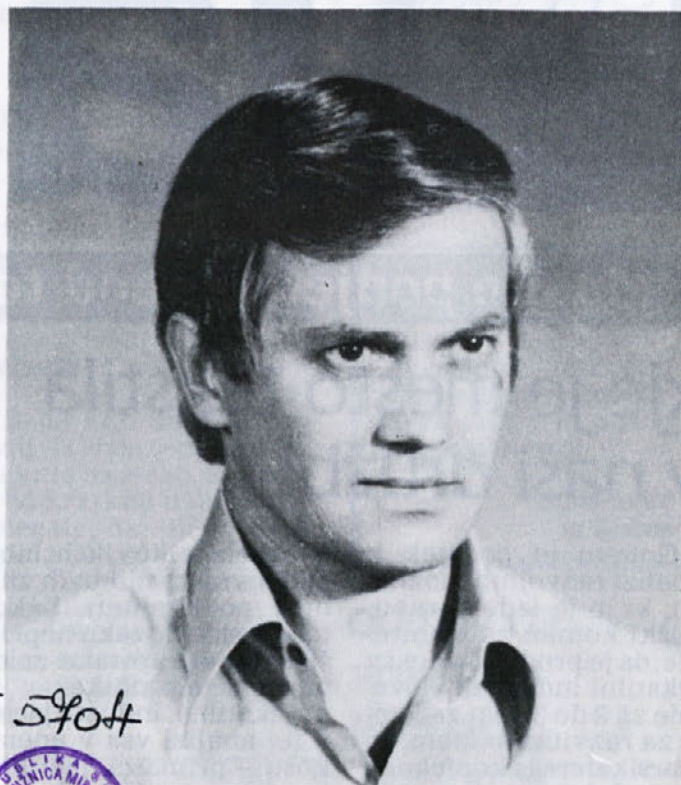
Gotovo ni treba posebej poudarjati naloge proizvodnje za izdelke s posebnimi blagovnimi znamkami, saj se gotovo zavedamo, da gre za izbrane izdelke in temu ustrezna morajo biti kvaliteta, roki, poslovnost...

Varnost in prihodnost v konfekciji je močno vezana na razvoj in uveljavitev blagovnih znamk. To so zaščitni znaki za določeno kvaliteto, stil, razpoznavnost in tudi prestiž. V svetu poznamo številne močno uveljavljene blagovne znamke, po katerih segajo kupci ne glede na ceno. Zaupajo jim, pomenijo jim simbol, razpoznavnost, imidž, zagotovljeno kvaliteto, zadovoljstvo, nekaj znanega, pa vendar vedno nove-

ga. Govorimo o uveljavljenih blagovnih znamkah, za uspeh katerih pa je bila gotovo potrebna dolga in trnova pot. Kajti potem, ko ime že zveni v ušesih in vabi kupce, je vse videti lepo in enostavno. Kako pa doseči to pravljico vabljalnost — to pa je dolga zgodba, v kateri je veliko truda, znanja, izpopolnjevanja...

Tudi mi v Labodu vemo, da je blagovna znamka tista, ki nam zagotavlja varnejše mesto na trgovskih policah in v željah kupcev. Blagovne znamke so nujne tudi zaradi vse večjega pritiska na tržišče, ki lahko ob tako visokih kapacitetah zapade v uniformiranost. Blagovna znamka pa prinaša manjše serije, večjo razpoznavnost, prodajnost v »sebi ustreznih prodajnih mestih«, in ne kjerkoli. Seveda zahteva zato izdelek z določenim imenom tudi določene dodatke pri ceni, kjer je vključene tudi nekaj dodatne akumulacije ter dodatna reklama. Kot vemo, imamo za enkrat nekaj znamk predvsem v moških srajcah. Svečane bele srajce z vezanim imenom, so **srajce AMADEUS**, v skupini **WALTER WOLF** so srajce z dolgimi in kratkimi rokavi ter posebna skupina flanelastih srajc. To so športno elegantne srajce, ki jih ponujamo tržišču tudi v izpopolnjeni opremljeni. **Reprezentančna Labodova srajca** pa nosi ime **PRESTIGE**, kjer lahko najdejo svojo srajco tudi tisti, ki žele podaljšane rokave, in ki jih ponavadi težko dobe. Za to srajco je še posebno pozornost izbrana osnovna tkanina kot tudi ves pomožni material, ker je ta srajca najkvalitetnejša in najmodernejša.

5904
Boris Vogrinc

boris vogrinc – vd. direktor tehničnega sektorja: pregrade moramo porušiti

Za vršilca dolžnosti tehničnega sektorja je bil imenovan Boris Vogrinc, dosedanji vodja priprave dela za program srajc in bluz. Boris je rojen 1938, v Labodu pa je že od leta 1963. V tem obdobju je že bil enkrat tehnični direktor, torej ta funkcija zanj ni nova.

Kaj misli postoriti, kako vidi problematiko tehničnega sektorja?

»Predvsem pričakujem, da bomo začeli v Labodu drugače razmišljati in delati, da bomo odnos do dela in pripadnost spremenili. Tozgodovske pregrade so se močno zasidrale v zavesti, toda morali jih bomo začeti podirati. Vsi moramo imeti en cilj, Labod kot celoto, vedeti, da delamo zase in da ne gre več na mi in vi.«

Ali ste bolj čutili tozgodovske pregrade ali bolj pregrade med programoma?

»Oboje je bilo čutiti, toda tozgodovska zaprtost me je bolj presenetila. Tu moramo takoj začeti drugače. Na primer pri rezervnih delih. Nekje so na zalogi, druge jih ni. Pretoka informacij s tem v zvezi ni in tako pride do nepotrebnih zapletov. Največji delež pa mora pri tem odigrati nabava z ustreznim strokovnim pristopom. Še huje je to vidno v razvoju posamezne tovarne. Nekatere si niso in niso mogle pomagati in danes delajo v zares nemogočih delovnih razmerah. To je problem predvsem vrhnjih oblačil, kjer je treba izpostaviti Temenico in Zalo. Poskrbeti bo treba za prioriteto in jo spoštovati. Sicer pa menim, da je predvsem v programu vrhnjih oblačil treba še veliko postoriti, predvsem v smislu pogojev za delo. Za oba programa velja, da je treba

IZ LABODOVE DRUŽINE

posodobiti tehnično opremljenost in opremljenost delovnega mesta, poskrbeti oziroma zagotoviti trdnjše proizvodne programe, kar pomeni, da bo za specializirano brigado določene tovarne pripravljeno delo, ki bo ustrezalo specializaciji, to je usposobljenosti. Torej za spoštovanje dogovora za konstantno predelavo po tkanini in modelih. S tem bi lahko marsikaj pridobili na večji produktivnosti in zadovoljstvu ljudi.«

Sedaj sodijo v tehnični sektor tudi priprave dela. Imate s temi službami v zvezi kakšne novosti?

»Mislim, da so priprave dela zaenkrat urejene. Toda za program vrhnjih oblačil bo treba za bodoče organizirati eno pripravo dela z najoptimalnejšo povezavo z ostalim delom procesa. S tem, da se na to tudi začnemo pripravljati. Že za letos pa je predvideno zmanjševanje zaposlenih iz naslova nabave laserskega rezalca za procesni računalnik. S tem bo delo enostavnejše, hitrejše, kvalitetnejše, vzporedno pa se zmanjša število zaposlenih. Naslednje, kar se še kako tiče tako priprav kot proizvodnje, pa je menjanje obračunskega sistema. Dosedanja dirka za lovljenjem minut se ni pokazala kot prava. Priprave dela so bile med dvema ognjema, za proizvodnjo je bil časovni normativ prekratek, za komercialno pa preohladen. Predlagan sistem nagrajevanja, ki izhaja iz cene izdelka, omogoča tovarni večjo stimulacijo ob racionalnejših posegih. Pred nami pa je tudi računalniško podprto delo v pripravah, kar bi moralo čim prej steči.«

Pa kontrola, tudi ta je del tehničnega sektorja?

»Za kontrolno službo, kakršna je bila postavljena pred dobrim letom dni, je življenje samo pokazalo, da naj bi povezovala le kontrolorje tovarn, medfazna kontrola pa naj bi bila tako disciplinsko kot tudi vsebin-

sko zopet vrnjena tovarnam samim. Do tega mora priti tudi zato, ker je bila ta številčno kaj različno rešena in zato neproporcionalna. Torej, medfazna kontrola je domena tovarn in ne kontrolne službe na ravni podjetja.«

Kako je z razvojno službo?

»Vsekakor mora biti razvojna funkcija v smislu razvoja programov, opreme, procesov, organizacije dela itd. pomembna naloga. Toda zaenkrat še nimamo točne slike organiziranosti razvoja (akt o notranji organiziranosti nastaja). Moje mnenje je, da bi moral razvoj, kakršenkoli že bo, postati bolj operativen in skrbeti, da morebitne ideje spelje od zasnove na papirju do realizacije. Naša ambicija pa bi morala biti tudi prodor naših programov v tujino, zato razvoj v neki obliki seveda bo in pomen tega mora le še narasti.«

Kreacija sicer sodi k pripravi dela, vendar le je vsebinsko to le poglavje zase. Menite, da imamo kreatorjev dovolj, da imajo primerne pogoje za delo in kako je z nekoč živo idejo, da bi se delo teh lahko prepletalo iz programa v program?

»Kreatorjev imamo dovolj, konice, s katerimi se

le-ti srečujejo ob kolekcijah, pa so pogojene iz drugih naslovov. Kar se tiče idej o prepletanju, torej da bi na primer kreator kril risal tudi bluze in obratno, tudi do sedaj ni bilo omejevano. Ob nastajanju kolekcije je sicer to težje izvedljivo, med letom pa bi bil tak način dela dobrodošel. Sicer pa je moje prepričanje, da morajo biti kreatorji v pripravi, da so bližje proizvodnji. Saj so pritiski na to, da ne bi prihajalo do kompliciranih modelov, ki v končni fazi prodajno niso tako zelo zanimivi, ker so dragi in problematični za proizvodnjo. Kreatorji bi morali stremeti pri ustvarjanju kreacij — modelov, da se s čim manj vložnega dela doseže velik prodajni uspeh, kar pogojuje tudi kvaliteta in dizajn tkanine. Ta vez mora obstajati, zato jih ne bi bilo smiselno izdvajati iz priprav dela.

Za naše proizvodnje že dolgo velja, da so zelo zahtevne, in da potrebujejo tudi v tekstilu vsi skupaj veliko več znanja. Pa vaše mnenje o tem, imamo dovolj strokoven kader?

»Strokoven kader imamo, vendar je nujno bolj skrbeti za funkcionalno izobraževanje posamez-

nih profilov — od vzdrževalcev do brigadirjev. Sploh mislim, da se bo treba več ukvarjati z ljudmi, imeti več posluha. Naše delo je zelo naporno, proizvodnja razdrobljena, zahtevnejša, težje je iz tega dosegati planske cilje. Ob velikih pritiskih je obremenjenost človeka večja in zato bo treba začeti več in drugače delati in skrbeti za človeka pri nas. Tudi za tiste, ki ne morejo dosegati norme, pa za invalide, ki jih še vedno 'proizvajamo', in končno za vse delavce.«

Ciljev, ki ste si jih postavili, tudi s posebnim poudarkom ob skrbi za delavca, seveda ne boste mogli dosegati sami. Kako vidite povezave z drugimi sektorji?

»Povezave bodo morale biti stalne in zelo korektne. Cilji in uspehi tehničnega sektorja so močno vezani predvsem na komercialni sektor in delo njihovih služb kot tudi na finančnega, in končno splošnih služb. Eni z drugim, za isti cilj. V tem istem cilju pa nas vse čaka zelo težka naloga — presežki, ki jih bomo morali rešiti, ki se jih bomo morali lotiti. Zato tudi tako poudarjam skrb za slehernega. Da bo rešen ustrezno — zanj in za nas.

S 1. seje delavskega sveta podjetja Labod.

IZ LABODOVE DRUŽINE

zniževanje cen

**z zniževanjem samo našega deleža v proizvodu
cene še ne bodo sprejemljive
s pogovora z božom verstovškom**

Popolna blokada tržišča konec marca je narekovala zniževanje cen tudi našim izdelkom. Že v februarju je bilo čutiti močno upadanje prodaje, kar se je v začetku marca kazalo še izraziteje, medtem ko je konec marca prišlo do vračanja tako rekoč vseh pošiljk. Še posebno izrazito se je to pokazalo v obmejnem pasu z Avstrijo in Italijo, sledila pa je tudi notranjost, in to na prav vseh področjih.

Zato se je naša prodajna služba v začetku aprila odločila **za 30-odstotno znižanje naše udeležbe v proizvodu**, kar pomeni v maloprodaji okoli 15 odstotkov nižje cene naših izdelkov. Vzporedno je **apelirala na trgovine, da tudi one znižajo maržo**, čeprav je treba dodati, da so nekatere to storile že pred našim ukrepom, naše Labodove prodajalne pa imajo sedaj 12 odstotkov nižjo maržo in znaša 35 odstotkov.

Tudi nabavna služba te dni obiskuje naše dobavitelje in išče **možnosti zniževanj tudi vhodnih materialov** za naprej, kot tudi tistih, ki so že dobavljeni. To predvsem zato, ker smo v Labodu znižali cene tudi nekaterim artiklom iz prvega kvartala in ne le tistim, ki šele prihajajo iz proizvodnje. Med znižanji za nazaj se je prodajna služba poslužila selektivnega pristopa in tako je med ženskimimi kostimi znižanih 10 artiklov, in sicer od 10 do 20 odstotkov. Kompleti so znižani za 20 odstotkov (trije artikli), krila od 15 do 25 odstotkov (enajst artiklov), ženske hlače od 10 do 20 odstotkov (šest artiklov) ter dva artikla blejzerjev. V programu srajc in bluz je 17 artiklov bluz, znižane pa so od 10

do 25 odstotkov, ter nekaj več artiklov srajc, ki so znižane od 10 do 25 odstotkov.

Seveda pričakujemo ob našem zniževanju cen za Labodove proizvode, ki prihajajo na trg, tudi zniževanje trgovskih marž in zniževanje cen dobaviteljev, kar vse bi lahko v končni fazi pocenilo naše izdelke na trgovskih policah za okoli 30 odstotkov. Kar občutna številka, ki pa v sami ceni še vedno ne pomeni bistvenega olajšanja.

Zato bo treba iskati še kakšne druge vzrode — tako doma kot tudi zunaj. Če se ozremo najprej ven, **pričakujemo seveda razbremenitve na vseh ravneh**, od zvezne prek republiške do občinske, in

enakopravnejše pogoje. Ta zahteva izhaja predvsem iz dejstva, da je na primer nêto osebni dohodek v Sloveniji obremenjen z 88-odstotnimi dajatvami, v Srbiji pa le s 55 odstotki. Treba se je tudi zavedati, da naše sedanje kalkulacije ne dopuščajo zviševanja osebnih dohodkov, zato lahko le ob razbremenitvi pričakujemo za kak odstotek višje plače.

Seveda pa veliko pričakujemo tudi od naše reorganiziranosti. **Situacija na trgu nas zavezuje, da tudi doma postorimo vse**, da se organiziramo tako, da bomo vsi ustvarjalno delovali, da ne bo del, ki so sama sebi namen in ki se podvajajo ali potrojijo, da bi tako lahko čim več ljudi ustvarjalo zares no-

vo večjo vrednost. V tem smislu vsi skupaj veliko pričakujemo od vodstva. Pričakujemo, da bodo vidni premiki pri vsakem delavcu. Tudi za veliko vprašanje reševanja presežkov ni rešitev v tem, da iščemo ali celo umetno ustvarjamo nova dela. Zgovoren primer so trgovske organizacije. Slišati je za določena trgovska podjetja, da govore o tisočih presežkih, ki pa jih rešujejo tako, da postavljajo nove trgovine za isto število kupcev, ki imajo vse plitveje žepe. Skrajševati bi morali prodajni pult in se modernizirati, ne pa umetno podaljševati agonijo. Prav na tem primeru se lahko tudi mi — za naše bodoče poteze — kaj naučimo. Torej, v Labodu čutimo ogromne potrebe po racionalizaciji in ustvarjalnosti. Svetovni strokovnjaki pravijo, da se mora energija sproščati predvsem v srednjem kadru. Tudi če je izdelana dobra strategija, ni pa energije za to, ni nič. In obratno, če je dovolj ustvarjalne energije, pomeni ta tudi ob slabši strategiji že nekaj. Sicer pa je treba vedeti, da je v gospodarstvu tako kot v vojni — vojaki se »tepejo«, vojno dobe pa generali.

Tudi zato ne bo odveč opozoriti na več poslovnosti, na odnose, ki so morda še preveč familijarni, preveč domači in se jih preveč tolerira. Na delu bi morali začeti vladati povsem poslovni odnosi, kjer je spoštovanje in »respekt« (v pozitivnem smislu) še kako potreben oz. kar nujen.

Zato pričakujemo manj oz. nič jalovega dela, polno zaposlenost, ustvarjalnost in poslovnost ter red in disciplino.

Volitve so za nami. Posnetek je nastal v Tip-topu v četrtek, 12. aprila, ko smo volili delegate v zbor združenega dela občin in v republiški zbor združenega dela.

IZ LABODOVE DRUŽINE

sindikati v spremenjeni zakonodaji o delovnih razmerjih

Ustava Republike Slovenije določa pravico do svobodnega organiziranja sindikata v podjetjih kot neodvisnih delavskih organizacij, v katere se delavci prostovoljno združujejo, da bi varovali in izboljšali svoj družbeni, ekonomski in socialni položaj, pravice na podlagi dela in iz dela ter iz delovnega razmerja. Ob zakonu o podjetjih, ki uvaja drugačne proizvodne odnose, ki so predvsem krutejši, se pravica do samoorganiziranja v sindikatih spremeni v **NUJO, POTREBO**. Samoorganiziranost v Svobodne sindikate Slovenije je pogoj za obrambo kolektivnih delavskih pravic, tistih, ki jih je v mednarodnih pogodbah podpisala naša država. Temeljno orodje sindikalnega boja za kolektivne pravice zaposlenih in za varstvo minimalnih pravic slehernega delavca so **kolektivne pogodbe**. V kolektivni pogodbi so minimalne zahteve glede plač in pravic iz dela, sindikat kot podpisnik kolektivne pogodbe (drugi podpisnik je Gospodarska zbornica Slovenije) bo branil zapisane najnižje delavske pravice: plače, socialne pravice iz dela in varnost tistih, ki bodo delo izgubili.

Kolektivna pogodba je pravni akt, ki ima učinek zakona in ureja pravice med strankama, to je med delodajalci in svobodno organiziranimi delavci v sindikatu. Poleg kolektivne pogodbe za vse delavce bo sklenjenih še 20 pomožnih — branžnih pogodb, toliko, kolikor je panog — branž. Generalna kolektivna pogodba ima dva dela, in sicer delovno pravni in del o OD, nadomestilih.

V generalni pogodbi bo določena najmanjša pla-

ča (tečejo pogajanja med sindikati in GZS o najnižji plači). **Vse pravice, vključno z višino najnižje plače, so minimum, kar pomeni, da vse druge pogodbe — branžne o zaposlitvi ne bodo smele določati pravic pod tem minimumom, temveč enako oz. nad.** Zgornja meja pri plačah ni določena. Pravice iz kolektivne pogodbe veljajo za vse delavce, ne veljajo pa za poslovalne delavce oz. delavce s posebnimi pooblastili in odgovornostmi. V pogodbi je med drugim določeno:

- rangiranje v plačilne razrede,
- stimulacije iz naslova delovne uspešnosti, kar ocenjuje poslovodni organ,
- delitev dobička,
- ukinitev dnevnic in povračila samo fiksnih stroškov,
- stroški glede prevoza na delo.

V normativnem delu pa je urejeno delovno razmerje: sklenitev, razporejanje, delovni čas. Delavec sklene delovno razmerje s pogodbo o zaposlitvi, ki ima delovnopравни značaj. Po pogodbi so dela razvrščena v deset temeljnih skupin.

V poglavju pogodbe so urejene pravice delavcev, katerih delo postane nepotrebno (tehnoški, ekonomski presežki, presežki, ki nastanejo zaradi ukrepov družbenopolitične skupnosti. Urejen je tudi postopek prenehanja delovnega razmerja.

Pogodba določa tudi roke, v katerih morajo biti sklenjene branžne pogodbe in uskladitev sporazumov podjetij oz. v pogodbah o zaposlitvi. Pri slednji pogodbi se pravzaprav delo sindikata v podjetju konkretno začne. Pogoj v Labodu imamo, saj smo organizacijo

sindikata postavili, izvolili pa smo tudi potrebne organe. **Čaka nas še včlanjenje.** Ne poenostavljam postopka včlanjevanja,

vendar menim, da glede na nalogo in pravico delavcev, organiziranih v sindikat v podjetju, pri oblikovanju odnosov, pri varovanju pravic vsakega posameznika, vsakega delavca, kar ponuja že sama zakonodaja, to ne sme biti težava. Navsezadnje pa še pravice ne gre zanemariti ali zamuditi!

Mojca Novak

prisrčen obisk v libni

Ob novici, da nas bo obiskal Milan Kučan, so se delavke proizvodnje razveselile. Torej dobrodošel gost. V zadnjih dveh letih je to že njegov drugi obisk v naši tovarni. Sprehodili smo se po proizvodnji in marsikaj ga je zanimalo.

Vprašal je, koliko delamo za izvoz, kakšno je sodelovanje s tujimi partnerji, kako je nagrajena delavka, kakšno je znanje delavk in kako in kje izobražujemo naše delavce. Zanimal ga je osebni dohodek in izmenski dodek za popoldansko delo. Vprašal je, od kod se vse vozi delovna sila in ali imajo prevoze. V pro-

izvodnji se je zadržal dlje in dejal, da je povsem drugače organizirana od Murine. Pogovarjal se je z nekaterimi delavkami. Žal mu je bilo, da nima več časa in obljubil je, da bo na obisk še prišel. Delavke so mu zaželele uspeh pri volitvah in obisk proizvodnje je bil končan. Zadržal se je še s predstavniki Libne, v razgovoru pa ga je zanimal status Libne znotraj Laboda, profitni izračun glede na nova določila zakona o podjetjih, kako mislimo v bodoče na izvoz, in še marsikaj.

Mislim, da je od nas odšel zadovoljen in sproščen, z obljubo, da še pride.

Turšič — Hočevnar

Vodja proizvodnje v Temenici skupaj s kontrolorjem Gollasa iz ZR Nemčije, za katero delajo v Temenici kar 40 odstotkov letne proizvodnje.

bucike dodelano ali dodeljeno

Kosmo sprejemali srednji sistem nagrajevanja, je bil v časopisu objavljen prispevek, ki naj bi imel naslov »Dodelan sistem nagrajevanja«. Toda vrnila se je tiskovna napaka in dobili smo naslov »Dodeljen sistem nagrajevanja«. Od takrat je minilo že veliko časa in napaka se vse bolj sveti kot odlika, kot vsebinski popravek prvotnega naslova.

Pred nami pa je priprava novega sistema nagrajevanja, za katerega si gotovo vsi želimo, da ne bi bil le »dodelan« (saj za sedaj veljavnega vemo, da ima veliko odklonov), pa tudi dodeljen ne. Hočemo in pričakujemo, da bi bil nov, pravičen, pošten. Nekaj osnov za to nam bodo dajale že kolektivne pogodbe, toda le za 80 odstotkov plače, 20 odstotkov teh pa bo v rokah šefov. Velika odgovornost za te, saj vemo, da se pri denarju vse začne in vse neha. Toda po novem bodo plače tajne. Teh 20 odstotkov ne bo več na očeh vseh, ki so do sedaj komentirali predvsem pluse, manj možnosti za to je bilo za minuse. Prav dosedanje ocene so bile povod za skakanje v lase, saj so bili kriteriji precej elastični in jih ni bilo težko prilagoditi. O tem pričajo tudi podatki, s katerimi se je spoprijel sedaj že pretekli delavski svet DSSS. Analiza, ki so jo obravnavali, je pokazala, da so bili nekateri delavci kar pogosto ocenjeni z višjo oceno, skoraj sočasno pa so se znašli na listi tistih, ki »ne ustrezajo povsem...«. Bili pa so tudi primeri »non stop« uspešnosti, čeprav vemo, da naj bi šlo pri teh ocenah le za izredne odklone, ki jih ni moč stalno dosegati v plus. Bili so tudi povsem korektni primeri izrednih ocen uspešnosti, pa tudi primeri delavcev, ki se nikoli niso znašli na tej laskavi listi višjih ocen, čeprav bi bilo krivično iz

tega sklepati, da niso bili delavni, pridni, uspešni.

Treba pa je tudi reči, da so šle mesečne ocene predvsem v plus, minusov pa je bilo le za vzorec.

Čez sedem let vse prav pride, in tako se danes sklicujemo na omenjeno analizo, ki je sprožila tudi ukinitve vseh mesečnih ocen. Nekaj delavcev, ki so si zaslužili z več in uspešnejšim delom višjo oceno, je bilo »žrtvovanih«, toda za čiste račune je treba narediti oster rez. Življenje pa je teklo naprej. Pridni so ostali pridni, tisti, ki ljubijo lagodnost, pa so tudi ostali sebi zvesti. Še posebno, ker je bilo zopet tako lepo »pošlihtano« in vse vnaprej zagarantirano.

Na vse to se velja spomniti ob snovanju novega sistema nagrajevanja in ob novih pravilih tajnih plač. Vemo, da imamo vsi skupaj premalo denarja, toda znotraj take ali drugačne vreče so še kako pomembna tudi razmerja, ki morajo biti v sistemu pa tudi v mesečnih ocenah odvisna od dela, odgovornosti, ustvarjalnosti... in od ničesar drugega. Zato pričakujemo, da nov sistem nagrajevanja ne bo dopuščal »pri-

vatizacij« na eni strani in ignorance na drugi, da bo obvezujoč tudi do tistih, ki ocenjujejo, da bo plačal delo in rezultate tega...

Po dosedanjih izkušnjah pa se je treba vpra-

šati, ali bi znali in sploh hoteli sprejeti zares pravičen sistem nagrajevanja. Ali se nismo morda že preveč spoprijateljili in že v naprej preveč določili relacije?! L. j.

prejeli smo:

zakaj enostavno, če se da komplicirano!

Z novo organiziranostjo podjetja Labod sem pričakovala med ostalim tudi manj tako imenovane papirnate vojne. Toda krepko sem se uštela! Potrebovala sem vizum, za izdajo katerega sem med drugim morala predložiti tudi potrdilo o zaposlitvi, s pripisom, da v času bivanja v tujini ne bom prekinila delovnega razmerja, oz. da bom v tem obdobju koristila letni dopust. Zveni enostavno, toda, kako za vse to dobiti eno potrdilo, je postalo kar veliko vprašanje.

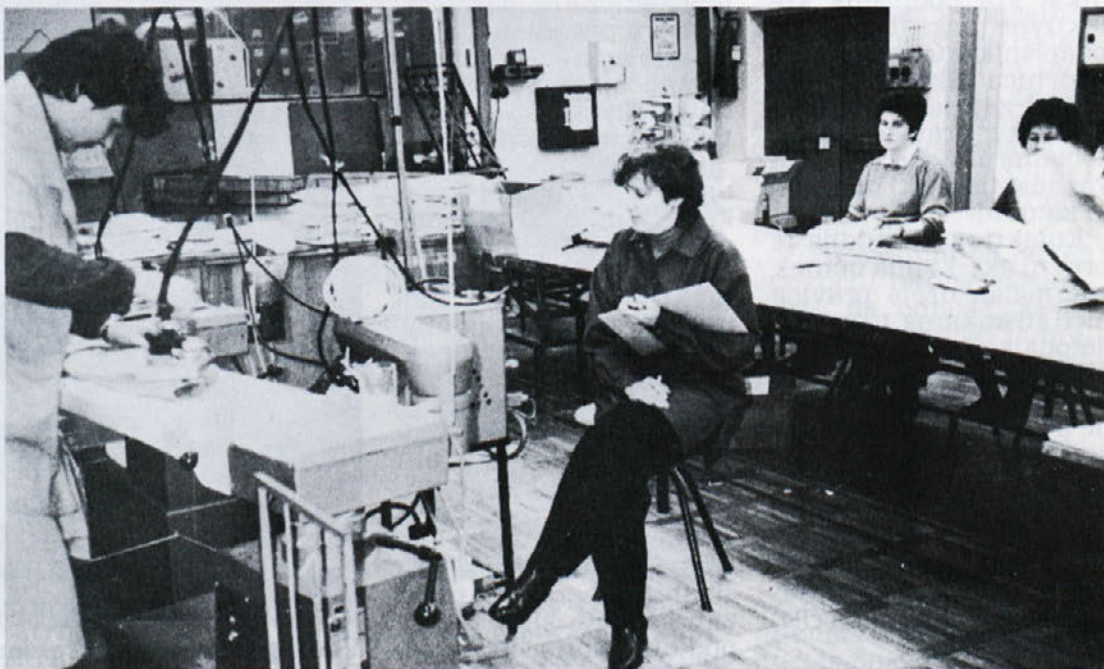
Potrdilo o zaposlitvi bi mi kadrovska služba izdala, toda potrdilo o tem, da bom v tem obdobju (do 4. maja) koristila letni dopust in da moje delovno razmerje v tem času ne bo prekinjeno, bi mi naj izdal v.d. direktorja tehničnega sektorja (ker moje delo sodi v tehnični sektor). Na osnovi tega potrdila pa bi mi lahko nato kadrovska služba iz-

dala tisto skupno potrdilo, ki sem ga potrebovala za izdajo vizuma.

Sprašujem se ob vsem tem, zakaj je pod eno streho potrebnega toliko kompliciranja, ko bi se vendarle dalo vse to speljati čisto enostavno. Razumem, da je podpisnik takega potrdila direktor sektorja (v mojem primeru v.d. dir. tehničnega sektorja), toda povsem samoumevno se mi zdi, da se kadrovska služba dogovori o izdaji takega potrdila, ne pa da sama zbira potrdila in podpise. Kot sem seznanjena, marsikje drugje je bilo tako potrdilo izdano z vsemi podatki na enem papirju in brez težav.

Tudi jaz sem nato v tajništvu dobila željeno potrdilo, ki ga je podpisal direktor. Zato se sprašujem, zakaj imamo posamezne službe, čemu ali komu služijo? V mojem primeru bolj same sebi, kot ne!

Marica Praznik

Snemanje časov v Ločni

še nekaj informacij

Pod tem naslovom vam želimo podati nekaj kratkih informacij s zvezi z pripravami na poletno letovanje 1990 in predstaviti nekaj krajev, kjer bomo tudi letos lahko letovali.

Rok prijav za letovanje je potekel 12. aprila. Verjetno lahko rečemo z veseljem, da se je nabralo kar lepo število prijavitelj v posameznih tovarnah in strokovnih službah, zato je namreč potrebno čimprej pripraviti prioritete liste letovalcev, kajti število razpoložljivih kapacitet za letovanje v letošnjem letu bo približno enako lanskemu. Največ želja je izraženih za letovanje v Nerezinah, kar pa seveda ne bo mogoče vsem ustreči, zato bo moralo več kot polovico prijaviteljev — letovalcev letovati v najemnih objektih v različnih krajih. Te kraje smo v razpisu našli, vendar obstaja možnost in potreba, da bomo posamezne kraje zamenjali z novimi, to pa predvsem zaradi cen in poslovnega sodelovanja z agencijami. Okvirna cena, ki je bila objavljena v razpisu, ostaja še nadalje okvirna, nedoločena, verjetno pa bo za nekaj dinarjev višja.

Kratka predstavitev mesta NOVALJA

V Novaljo na otok Pag lahko potujete po jadranski magistrali do Jablanca in potem s trajektom do Stare Novalje, ali po magistrali z ene ali druge strani do Karlobaga in nato s trajektom na Pag, mesto Pag in od tu dalje v Novaljo. Tretja možnost je preko Maslenice Poseidarjev in preko mosta na Pag in dalje v Novaljo. Od Maslenice do Novalje je 67 km. Od Novega mesta je Novalja oddaljena od 250 do 340 km, odvisno od relacije potovanja. Novalja je zelo poznano turistično mesto. Prednosti Novalje so v tem, da je izred-

no veliko sončnih dni, blaga klima, mir, tišina toplih mediteranskih noči, čistoča morja in nepregledno število lepih plaž, kot so Vrtič, Zrče, Straško, Caska, Babe in Trinčel.

Novaljanci so izredno gostoljubni ljudje in poznani po pripravljanju do-

mačih nacionalnih jedi, tudi dobrega vina jim ne manjka. V Novalji so tudi raznovrstna športna igrišča in veliko turističnih zanimivosti. V Novalji je veliko gostinskih objektov z bogato ponudbo. Novalja je poznana tudi po tem, da turistični delavci izredno dobro or-

ganizirajo družabno življenje v mestu in vsakodnevno organizirajo izlete. Trajektna povezava med Novaljo in Rabom vam omogoča ogled Raba, tega zanimivega otoka, lepega in bogatega po naravnih lepotah. Preskrba v Novalji z živili in ostalim blagom je zagotovljena. Tu so tudi pošta, banka, telefoni, zdravstveni dom in bolnica.

Apartmaji so po večini v novih privatnih hišah na vstopu v mesto in v samem središču mesta, oddaljeni od morja oz. od plaže v mestu do 400 metrov.

PIROVAC

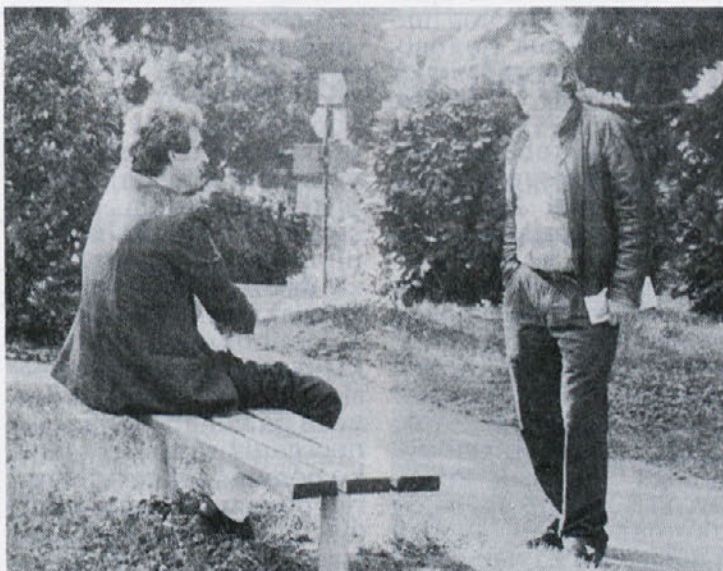
Pirovac je oddaljen od Novega mesta po krajši poti skozi Benkovac 340 km. Pirovac je znano turistično dalmatinsko mesto s polno zanimivostmi. Preskrba je nemotena, zato skrbi več trgovin s prehranbenimi artikli, tu je tudi mestna pekarija, ki peče značilno dober kruh. V mestu je tudi več ostalih trgovin in trgovinic z raznim trgovskim blagom. Pirovac premore tudi 30 gostiln, tri diske, v katerih je vsak dan prireditev. Tu je pošta, banka, zdravstveni dom in druge ustanove.

Plaža je čudovita, primerno urejena za otroke in odrasle. V Pirovicu je veliko zelenja, trava je do samega morja, morje pa kristalno čisto. Prijavno službo vrši Turist biro, ki je lociran na livadi pred morjem. Iz Pirovca se lahko odpravite na izlete in nakupe v Šibenik, na slapove Krke in v zaliv Zaton, nato dalje v Biograd in Zadar. Če ne boste imeli poti preko Obrovca, si ogledate lahko tudi to zanimivost.

Apartmaji so ob obali, oddaljeni do 200 m od morja.

PA SREČNO POT!

Jože Muhič

Kako izbrati za naše delavce primerne kraje za letovanje, kako jim zagotoviti prijeten dopust, dobro počutje... Veliko krajev je bilo treba obiskati, veliko ponujenega pregledati, da bi končno lahko ponudili primerne prostore in sprejemljive pogoje. Na posnetku, ki je nastal v Savudriji, je Jože Muhič, ki skrbi za organizacijo letovanja in Franci Miklič, ki ga je vozil od kraja do kraja in pomagal pri preverjanju, izbiranju.

zame gre, za moje znanje, delo in pravičnost

»Zame gre, za moje znanje, delo in pravičnost« je geslo 1. kongresa ZVE-ZE SVOBODNIH SINDIKATOV SLOVENIJE, ki je v duhu prenovne potekal v Ljubljani 6. in 7. aprila.

Po mnogih razpravah, ki pa so bile polne vsebine in zelo korektno, je kongres sprejel svoje temeljne dokumente:

1. Programski dokument
2. Temeljne naloge sindikatov v obdobju 1990-1994
3. Začasni statut ZSSS, ki naj bi ga dokončno sprejela konferenca čez šest mesecev.

Začasni statut je sprejet zato, ker se delegati niso strinjali z nekaterimi njegovimi členi, predvsem kar se tiče vloge in

vpliva sindikatov dejavnosti in drugih oblik organiziranja, in s tem v zvezi se je postavljalo tudi vprašanje članarine, ki naj bi bila v prihodnje last članov in sindikatov dejavnosti. Kongres je tudi določil čas, to je 31. 5. 1990, do katerega je potrebno sprejeti pravilnik o finančno-materialnem poslovanju.

Cilji, naloge in zahteve kongresa so konkretni in jasni in poročajo o tem, da vemo za svojo smer in pot. Od močnih sindikatov je v veliki meri odvisno na samo varovanje določenih pravic, temveč tudi njihova nadaljnja usoda. Legitimnost sobodnega sindikata bomo dokazali s tem, da bomo ponovno preverili naše članstvo s pristopno izjavo in člansko izkaznico, ki jo

bodo v teh dneh pripravili republiški odbori dejavnosti. Sindikalni aktivisti bodo po usmeritvah programskih dokumentov vlekli konkretne poteze za njihovo uresničevanje in ponujali jasne odgovore na vsakodnevne življenjske potrebe delavcev.

Prvi izpit za te sindikate bo prav gotovo sklepanje generalne kolektivne pogodbe, ki je temeljna naloga, s katero zahtevajo pravično plačilo, ki bo zagotavljalo dostojno življenje delavcu in njegovi družini. Pri sklepanju kolektivne pogodbe se sindikat pojavlja v vlogi pogajalca z gospodarsko zbornico in sicer z izhodiščno ceno 600 DEM za najenostavnejša dela in opravila. Kolektivna pogodba bo določala po-

Ko je nastal ta posnetek, je bila Darinka Antončič še predsednica sindikata v DSSS. Tega je že lep čas. Sedaj pa je članica IO republiškega odbora naše dejavnosti, ki se sprijema z velikimi nalogami. Bila pa je tudi delegatka na 1. kongresu ZSSS. »Kongres je prinesel veliko kvalitetnih razprav in zelo konkreten in utemeljen program dela. Mislim, da zares lahko govorimo o prenovljenem sindikatu, ki nam lahko vrača zaupanje v našo, delavsko organizacijo.«

goje dela za nosilce sindikalnih funkcij, za zaščito njih in njihovega dela.

Glede na močno izražene zahteve delegatov po nadaljnjem razbremenjevanju gospodarstva je kongres sprejel amandma k predlogu temeljnih nalog z naslednjo vsebino:

»S spremembo sistema javnih financ do konca leta zagotoviti, da se v letu 1991 znižajo obveznosti iz osebnih dohodkov za 30 %. Z racionalizacijo državnih organov, zmanjševanjem dajatev za vojsko in zmanjševanjem obveznosti republike Slovenije do skladov za pospeševanje hitrega razvoja gospodarsko manj razvitih zagotoviti nadaljnje razbremenjevanje gospodarstva.«

Kongres je sprejel tudi posebne kongresne sklepe:

1. V primeru, da v pogajanjih z gospodarsko zbornico in vlado ne bomo dosegli soglasja o minimalnih zahtevah iz naše deklaracije o kolektivnih pogodbah, bomo organizirali generalno stavko.
2. Pri svetu Zveze svobodnih sindikatov Slovenije bomo oblikovali strokovno telo, ki bo pripra-

vilo, upoštevajoč tudi razpravo na kongresu, rešitve za preobrazbo družbene lastnine.

3. Zahtevamo, da skupščina Republike Slovenije obravnava vsa opozorila o negativnih pojavih pri upravljanju z družbeno lastnino, ki smo jih naslavljali nanjo od jeseni 1989 dalje.

4. Zahtevamo, da skupščina Republike Slovenije sprejme moratorij prodaje družbene lastnine vse dotlej, dokler ne bodo zagotovljene zakonske in druge podlage, ki bodo preprečevale odtujevanje (in zmanjševanje vrednosti) družbene lastnine delavstva.

5. Pozivamo organe skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v Republiki Sloveniji, da sprejmejo ukrepe za skrajšanje postopkov ugotavljanja stopnje invalidnosti.

6. Obvezujemo se, da bomo članstvo seznanili s temeljnimi dokumenti 1. kongresa Svobodnih sindikatov Slovenije, ki bodo objavljeni v Delavski enotnosti.

7. Sindikati dejavnosti in druge oblike organiziranja naj takoj ponudijo vsem dosedanjim članom ZSS in drugim zaposlenim pristopne izjave za prostovoljno vključitev v sindikat dejavnosti in s tem v Svobodne sindikate Slovenije.

8. Vzpostavili bomo vsestransko sodelovanje z evropsko sindikalno konfederacijo in proučili možnost, da se vanjo vključimo.

Na kratko sem skušala povzeti glavno vsebino

pozdrav sindikalnemu kongresu

Spremljanje kongresa svobodnih sindikatov in njegove odločnosti za oblikovanje novega in vsebinsko drugačnega sindikata nas veseli. Nastaja naša organizacija. Zahtevamo, da kongres vztraja na poti, začrtani v kongresnih dokumentih. Kot tekstilne delavke znamo

kongresa. Programski dokumenti zrcalijo temeljne zahteve in interese članstva, ki vlivajo v nas optimizem. Kako bomo uspeli, pa je odvisno od nas samih. Zveza sindikatov bo močna in samostojna toliko, kolikor bodo močni in samostojni posamezni sindikati. Zato držimo usodo v svojih rokah in tega se moramo še kako zavedati, ko se izjavljamo za svobodni sindikat — naš sindikat.

Darinka Antončič

LABODOV SINDIKAT

štrajkati se bomo morali še naučiti

Na reorganizacijski in volilni seji konference sindikata Laboda so bila sprejeta pravila za delovanje sindikata, programske usmeritve za štiriletno obdobje, ki jih bo naš sindikat v operativnih planih dodelal in opremil z roki in nosilci nalog, in ugotovljeni izidi volitev, ki so potekale v sindikalnih podružnicah. Objavljamo sestavo konference sindikata podjetja ter nadzornega odbora, predsednica sindikata Laboda pa je Mojca Novak, ki jo je predlagala večina podružnic.

Iz razprave pa povzemamo dvojno vprašanje, ki so se prepletala skozi celo sejo — kako in kdaj izraziti nezadovoljstvo

(predstavnik občinskega sindikalnega sveta Novo mesto, Franci Juršič, je pri tem opozoril na pravila o štrajku, ki dobivajo svoje mesto tudi v novih zakonih) in kako omogočiti primeren fond ur za delo sindikalnih poverjenikov.

Veliko je bilo vprašanj, ki se tičejo najbolj sindikalnega dela, to je štrajkov. Prisotne je skrbelo, kako napovedati štrajk, če spontano zavre, saj v takem primeru ni moči, ki bi množico pomirila in ji dopovedala, da bomo lahko štrajkali šele čez sedem dni, ker je treba štrajk napovedati, pripraviti stavkovni odbor, jasno izraziti zahteve itd., itd. To kaže, da nimamo

prakse na tem občutljivem področju, saj vsaka prekinitev dela še ni štrajk. V oblikah, kot so jih naštevati prisotni, gre za izraz nezadovoljstva, za prekinitve, v kateri delavci oblikujejo zahteve, ki jih pogojijo z roki, sicer sledi napoved štrajka. Seveda pa nenapovedani in neorganizirani štrajk lahko pomeni kršitev delovnih obveznosti, in sledijo disciplinski postopki. Ja, štrajk je resna stvar in štrajkati se bomo morali še naučiti.

Med vprašanji, ki gotovo močno posegajo v možnosti in uspešnost sindikalnega dela, pa je način priznavanja časa za delo po sindikalni plati, tako poverjenikom kot tudi

predsedniku sindikata. Prav v Labodovem primeru velike razdrobljenosti je delo poverjenika še kako pomembno in občutljivo. Pogosto so poverjeniki vezani na normo, zato lahko prevelika sindikalna vnema v nedorečenih relacijah pomeni tudi ogroženost njihovega osebnega rezultata. Bojazni so seveda upravičene in razumljive. Sindikat je na potezi, torej mu je treba zagotoviti možnost za delo, ki ga od njega pričakujemo. Sicer pa so prisotni menili, da bo kongres kaj več dorekel s tem v zvezi.

Glavni direktor, ki je tudi sodeloval na seji, pa je pozval naše sindikaliste, da skupaj poiščemo pot za realizacijo tiste točke iz programa, ki govori o dosegu plač nad povprečjem branže. Ob

tem pa je tudi Darinka Antončič, članica ROS, opozorila na sklepe skupščine, ki govore o opozorilnem štrajku slovenskih tekstilcev, če ne bodo zagotovljene ustrezne rešitve za tekstil, na kar sindikat naše dejavnosti opozarja že vrsto let.

jožica kociper — delta delo sindikalnega poverjenika

Delavci Delte so si izbrali pravo osebo za sindikalnega poverjenika — jasna, odločna, pogumna je Jožica Kociper. Rojena je leta 1949, v Delti pa dela kot šivilja 2. Bila je že članica njihovega delavskega sveta in tako je lahko velikokrat izpričala posluš za sodelavce in dokazala svojo odkritosrčnost.

»Sprva nisem bila predvidena za sindikalnega poverjenika, toda sodelavke so me predlagale in

Včasih so bili tekstilci najbolj revolucionarni, saj so prav štrajki tekstilcev prišli v zgodovino delavskega gibanja. Danes pa smo, kot kaže, najbolj pohlevni. Toda tudi razprava na naši seji opozarja, da se je tiho obdobje izteklo.

na tem predlogu vztrajale. Zato imam ob veliki odgovornosti, ki jo čutim kot sindikalna poverjenica v našem kolektivu, tudi prijeten občutek, da smo enotni, da imam bazo, kot se temu popularno reče, za seboj. Ob tem pa je strah pred tem odgovornim delom lahko že precej manjši.«

Razmišlja, da bi morali v sindikatu najprej doseči spoštovanje tega dela. Vodilni morajo sprejeti sindikat za svojega en-

kovrednega partnerja v pogajanjih in ga vzeti resno. Potem, meni, bo delo lažje in bo urejanje najbolj bolečih vprašanj tudi gladkeje steklo. »Med temi je gotovo na prvem mestu usklajevanje norm, za kar si bomo sindikalisti v Delti močno prizadevali. Posledica psihičnih in tudi fizičnih obremenitev naših delavk

Jožica Kociper, sindikalna zaupnica v Delti. Sodelavke so izbrale pravo borko za svoje pravice — pogumno in odkrito.

pa je gotovo zelo visoka invalidnost, s katero se srečujemo v zadnjem času v Delti. Poskusi, da bi prišli do kvalitetnih analiz, ki bi pokazale vzroke, se niso obnesli. Toda na tem področju ne smemo več odlašati,« razmišlja Jožica.

Povedali smo že, da dela na normi, saj je šivilja 2. Ob delu za strojem pa vemo, da je vsaka minuta pomembna. Kako bo torej uspela združiti zadolžitev v sindikatu, kjer vidi ogromno dela, in svoje delo? »Pričakujem, da bo šlo veliko mojega prostega časa, saj se zavedam, da se bom morala sama izobraževati, marsikaj prebrati, se z marsičem seznaniti. Na samem delu pa menim, da bo primereno rešeno vprašanje časa, ki pripada sindikalnemu poverjeniku za njegovo delo. Tu bomo morali zagotoviti določeno pravičico, sicer bo sindikat le na papirju. Tega pa menda ne bomo več!«

PODJETJE SMO LJUDJE

majda rupnik — zala:
pravočasna in popolna
informacija je zlata vredna

Majda Rupnik je mlada šivilja iz Zale. Rojena je leta 1963, v Zali pa dela deseto leto. Kljub svoji mladosti si je nabrala že kar precej izkušenj v sindikalnem delu, zato so jo sodelavke izbrale za svojo poverjenico. »Priznanje, ni kaj, pa tudi velike odgovornosti so to,« pravi Majda. »Naš problem številka ena so **norme in invalidnost**, ki je gotovo tudi posledica teh. Da bom lahko pošteno in uspešno delala v sindikatu, pa bo treba omogočiti določen

fond ur. Obljube na seji konference, da ne bomo dlakocepili pri minutah, niso dovolj, čeprav je prijetno slišati tako razumevanje do dela sindikata.«

Majda je na konferenci tudi razmišljala, kako se izogniti konfliktnim situacijam, s kakršnimi so se v Zali že srečevali. Ob tem velja poštena, da je jasna informacija, ki mora priti med ljudi zares pravočasno, prav zlata vredna. Posebno v času, ko se srečujemo z vedno hujšimi likvidnostnimi

Majda Rupnik iz Zale meni, da je prva naloga sindikata uskladiti norme in se lotiti invalidnosti, ki narašča.

vprašanji, je na primer pravočasno obvestilo o kasnejšem izplačilu plač, o odstotku plana in podobno še kako pomemb-

no, sicer začno prevladovati panika, strah, ogroženost, in nepotrebne težave so tu.«

naš pogovor z dipl. ing. špelo koprivnjak

Špela Koprivnjak je bila nekaj let naša štipendistka, po končani diplomi na fakulteti za tekstilno tehnologijo pa je prišla v Tip-top kot pripravnica. **Leto dni traja pripravništvo za visoko šolo, kako ga preživlja Špela:**

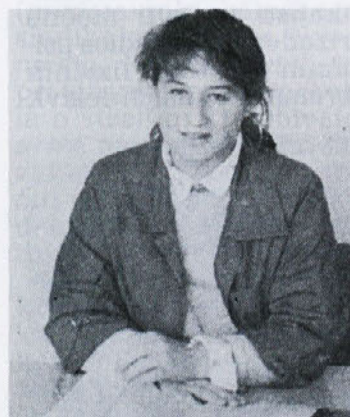
»Zaenkrat sem predvsem v krojilnici, kjer se spoznavam z vsemi deli. Krojilnica v Tip-topu pa mi je sicer bliže, saj sem v diplomski nalogi primerjala rezultate pri ročnem krojenju in pri krojenju s pomočjo računalnika.«

In do kakšnih zaključkov si prišla pri tej zanimivi nalogi?

»Zaključki so pravzaprav pričakovani — boljši izkoristek blaga, večja natančnost in krajši čas je pri računalniškem krojenju, medtem ko pri sami kvaliteti ni odstopanj. Slabost pa je v prostorski oddaljenosti in razdrobljenosti dela.«

Sedaj, ko si sredi proizvodnje, kako ocenjuješ pridobljeno znanje na fakulteti, ga boš lahko koristno uporabila?

»Predvsem mislim, da smo imeli premalo prak-

Dipl. ing. Špela Koprivnjak: »V Tip-topu, kjer so me tudi štipendirali, sem delala tudi diplomsko nalogo. Primerjala sem rezultate med ročnim krojenjem in krojenjem s pomočjo računalnika.«

tičnih predmetov, saj smo vsega skupaj le en semester spoznavali krojenje, šivanje itd., to pa so dela, s katerimi se šele v proizvodnji natančneje spoznavam. Sicer pa mi je dala šola veliko znanja in že na samem začetku sem opazila nekaj področij, ki bi se jih dalo precej racionalizirati, spremeniti, dodelati. Toda zavedam se, da je za take premike v proizvodnji bolj malo posluha. Vesela sem, da imam vso podporo pri direktorici in pri Ivanu Murku, toda neposredno v proizvodnji pa še ne vem, kako sprejemajo take pobude.«

Si se za tekstil odločila že v srednji šoli?

»Ne, nihala sem med ekonomijo in tekstilom. Pa se mi je slednje zdelo bolj ustvarjalno, bolj zanimivo.«

Želimo ti, da bi bila uspešna!

plače

Politike plač ne gradimo več na najnižjih plačah, na povprečjih; na tem, ali se naša zahteva poslovodnežu ali delodajalcu izide ali ne. Razvoja podjetništva, drugačnega odnosa do dela, zadovoljstva ljudi in gospodarskega napredka nasploh, ni mogoče graditi na mizer- ninih plačah. Zato smo za visoke plače! Zato tudi ne pristajamo več na tako obremenjeno ceno delovne sile z datjavami družbi, kot je danes, in terjamo bistveno povečanje udeležbe vrednosti dela v sekundarni delitvi družbenega proizvoda.

(Iz govora predsednika)
Mihe Ravnika

vedno še ostaja upanje!

Vsaka upokojitev zasluži posebno pozornost, saj se človeku steče delovna doba in se začne novo obdobje. Toda **upokojitev Rajke Baržič** je vendarle še drugačna. Kajti Rajka se je s 30 leti starosti invalidsko upokojila. Pred dobrimi štirimi leti je prišla v Labod iz novomeškega gostinskega centra, kjer je delala kot kuharica v izmenah. Doma je imela dva otroka in seveda jo je delo v eni izmeni pritegnilo. Kot mlada kuharica, ki je štela komaj 26 let, je prinesla veliko svežine in prijaznosti. Njena zagorska narava ji je podarila vedrino, ki tudi z vse pogostejšimi boleznimi ni usahnila. Začele so se pogostejše gripe, prehladi, ki jih je — tako kot že leta poprej — prestala stoje, dokler se bolezenske težave niso začele stopnjevati. Resneje se je zamislila ob tem, da ji je pred očmi migotala dvojna slika. V bolnišnici je preživela mesec dni. Sledile so težave z nogami, ki so postajale vse bolj mravljinčaste in Rajka je bila po-

stavljena pred dejstvo. Ima sklerozo multipleks, to je bolezen, pri kateri začno odmirati mišice. To pa še ni vse, sklerozi se je pridružila še sklepna revma. Kaj vse je morala prestatiti ob tem spoznanju mlada ženska, voljna dela in življenja! Bolezen je nihala, toda vedno je ostajalo še kaj upanja, saj končno se le-ta pri Rajki ni pokazala v hujši obliki. Toda občasni napadi, pri katerih tudi omedli, so se ponavljali. »Zgodilo se je sredi ceste in slišala sem pripombe, češ grozno, tako mlada ženska pa je že sredi belega dne pijana...« Očitkov in pripomb je bilo veliko, saj je težko zaznati pri urejeni mladi ženski tako kruto bolezen.

Odločitev za upokojitev je težko sprejela. »Vedno sem še gojila upanje, da bo že nekako v redu, da bom lahko šla na delo.« Družina, mož, otroka in tašča, ji veliko pomagajo. Mož je zelo razumevajoč, toda kaj, ko ga delo pri privatniku vodi cele dneve po terenu. Poskrbeti

pa je treba za denar, saj njena pokojnina ne bo velika. Doma pa sta otroka, hčerka stara 10 let in sin star 7 let. Življenje je drago, draga je hrana, in Rajka se kar boji, kako bo. »Še sreča, da smo uspeli do sedaj urediti in prenoviti starejše stanovanje, ki je sicer taščino, toda dovolj prostorno za nas vse. Veliko je vredno tudi to, da je v pritličju, saj moje noge ne prenesejo stopnic.«

Veseli pa se Rajka poletja in morja. Sonce in morje ji pomagata, jo poživita. Veliko plava in tako si nabira moči za premagovanje težke bolezni. Želimo ji vse najboljše, da bi bila pogumna in vztrajna, in da bi premagala ali vsaj zaustavila bolezen.

stečaj

Prednostna programska zahteva je varnost zaposlitve in delovna perspektiva vsakega delavca, še posebej, ko gre za stečaj. Dosegli jo bomo z bistvenim dvigom kakovosti v varstvu pravic delavcev, ki jih grozi izguba dela zaradi stečaja. To varstvo mora biti enako pravicam in zaščiti delavcev, ki jim delo preneha iz drugih razlogov. Terjamo dodatne mehanizme zaščite za naše socialno najbolj ogrožene člane, za nosečnice, porodnice, invalide in za primere, ko sta dva zakonca v istem podjetju. Vsi delavci v stečaju imajo prednostno pravico pri zaposlitvi v novo nastalih podjetjih.

(Iz govora predsednika)
Mihe Ravnika

demokracija

Beseda demokracija je grškega izvora. Demos pomeni ljudstvo, krates pa vladati. To je politična ureditev, kjer pripada najvišja oblast ljudstvu. Z drugimi besedami, vladavina ljudstva. Neštetokrat je bila izvršena strokovna opredelitev demokracije. Vendar teorija in praksa sta dokazano vsaka za sebe.

V osnovi pa ni tako zapleteno. V demokraciji imamo na eni strani vse ustrezne pravice, na drugi strani pa odgovornosti in stroške, ali preprosto rečeno, plačilo za demokracijo.

V kolikor pa si predstavljamo absolutno demokracijo, si lahko v njej izmisliš vse, kar hočeš. Da pa boš to dejansko uresničil, moraš to zaželeno tudi plačati. Vzemimo za primer zdravstveno varstvo, ki stane toliko in toliko. In če že to vemo, nimamo nobenih pravic še tarnati, da tako ne gre in da tega ne moremo plačati.

Logično povedano, privoščimo si lahko samo toliko, kolikor zmoremo. Potemtakem ne gre za našo pravico, ne za našo dolžnost, marveč za plačilno sposobnost. Zato lahko trdimo, da je demokracija mnogo dražja, kakor si to nasplošno predstavljamo.

Če to spoznamo in še nadaljujemo, lahko zaključimo, da nobena ideologija, politika in tako naprej ne morejo biti neodvisne od temeljnih ekonomskih zakonitosti, to se pravi od denarja. Demokracija ni to, da bi lahko samo terjali in terjali, marveč si jo moramo priboriti in to borbo pošteno in krepko plačati.

Nehote mi pride na misel, kakor je nekdo iz zahodnih držav hudomušno izustil: »Demokracija je preprosto rečeno svoboda, da v tej lahko preprosto crkneš?«

Maks Bračič

Rajka Baržič, kuharica iz novomeškega dela Laboda se je te dni invalidsko upokojila. Komaj trideset let je stara, toda težka bolezen ji ne da delati. Vendar upanje vedno ostaja in želimo ji, da bi uspešno kljubovala vsem tegobam, da bo bolezen vsaj zaustavila, če že ne povsem premagala.

POTOVANJA, ZANIMIVOSTI

z labodom na labodje jezero v moskvo

čudeži se dogajajo tistim, ki vanje verjamejo...

Veliko vabljenih nagrad je ponujala letošnja akcija Podarim-dobim toda niso bili redki, ki so menili, da je Labodova nagrada — obisk Moskve in ogled Labodjega jezera v Bolšoj teatru (vse to pa v Labodovih oblačilih) ena najlepših nagrad. Osem nagrajencev si je zbralo za pot v Moskvo svoje partnerje in 16. aprila so poleteli... Nekaj naših nagrajencev smo srečali že ob njihovem obisku v ljubljanskem Centru mode, kjer so jih prijazno sprejeli in oblekli, tiste iz druge in tretje skupine pa smo spoznali na letališču. Da zares sodijo skupaj, sta pričala tudi bedža Kompas in Laboda. Malce je bilo nestrpnosti pred poletom. G. Žanova je tokrat prvič potovala z letalom in nabirala je moči in mirnosti. »Sicer se pa lepo počutim le malo vznemirjena sem. Imam kostim, ki so mi ga pri vas izdelali po naročilu in bluzo, ki je tako lepa. Sicer pa poznam Labod, saj za moža vedno kupim Labodovo srajco,« je dejala. Mlad par iz Vrhnike je dejal, da ima Labodovo obleko spravljeno za naslednji dan, ko si bodo že ogledali Labodje jezero... Breda Loparnik pa je kar sijala od sreče. Kaj ne bi — uresničila se ji je največja želja — v Bolšoj teatru videti ta najlepši balet. »Ko sem bila majhna sem hodila k baletu in ljubezen do plesne umetnosti gojim še danes.« Ko je njen sin, 21-letni študent Istok Loparnik dobil Labodovo nagrado, je imel za spremstvo veliko izbiro — dve sestrini ima, pa gotovo še kakšno »žensko rezervo«, toda za pot je izbral mamo in ji tako uresničil sanje. Povejmo, da Breda Loparnik, sodeluje tudi z Labodom, saj je zaposlena v kranjskem Tekstilindusu.

Tudi Smrekarjevi iz Poštojne so bili nagrade nad-

vse veseli. »Do sedaj nisva z možem kaj dosti hodila po svetu — le malo čez mejo. Zato bo to za naju zares veliko doživetje.«

G. Smrekar, ki je sicer doma iz okolice Novega mesta, je s svojim veselim nastopom pritegnil tudi druge. Med temi ima vsak svojo zgodbo — povezano z nagrado. Nagrajenka iz Idrije se najprej ni navdušila nad potjo, toda »to je bilo rečeno v šoku, saj kar verjeti nisem mogla«. Razmišljanja o poletu, o Moskvi itd. je prekinil tudi eden od udeležencev, ki je bil pred tem že dvakrat v Moskvi in je lahko dodal marsikatero informacijo.

Počasi se je skupina zbrala. Naš direktor, Marjan Vodopivec in propagandist, Lojze Kopina, sta jih še enkrat prijazno nagovorila in za spomin je nastalo še nekaj posnet-

kov. Čas je bežal in Kompasovi predstavniki so morali poskrbeti za ureditev formalnosti pred potjo. Zato smo se poslovili in našim nagrajencem žele-

li srečno pot in lep izlet. Polno zahval in pohval smo bili deležni ob slovesu in obljubi, da nam bodo o vtisih iz Moskve še poročali, saj so vsi zatrjevali, da so postali »večni« Labodovi prijatelji.

Vse so lepe, zato se je težko odločiti, je dejal drugi nagrajenec, Anton Smrekar.

Za nagrajenca Jožeta Žana je bila izbira srajce lahka, saj je navajen na Labodove modele. Za ostala oblačila pa sta se oba z ženo odločila, da jima jih naredi po meri.

Predno so jim prijazne prodajalke pomagale pri izbiri, si je tudi naša druga skupina »podarim-dobimcev« privoščila dobro kavico, da je šlo nato lažje naprej.

POTOVANJA, ZANIMIVOSTI

Mama Breda ponosno ogleduje sina, ki jo je povabil s seboj v Moskvo. S tem se ji je uresničila davna želja — v Bolšoj teatru videti Labodje jezero.

Magda iz Centra mode je lepo svetovala g. Smrekarjevi iz Postojne, saj je bila zadovoljna z izbranim kompletom in z bluzo.

knežji kamen

že v 8. stoletju so slovinci volili svoje kneze

Velikokrat slišimo pritožbe na preveliko poudarjanje samo novejših zgodovine, to je od 2. svetovne vojne naprej. Prav v teh dneh, ko smo imeli prvič po vojni (ali ponovno po 60 letih) v Sloveniji demokratične, svobodne in tajne volitve, se velja spomniti zgodovine Slovencev, ki so že v 8. stoletju imeli znamenito demokratično ustanovo v svoji svobodni Karantaniji — to je umeščanje slovenskih knezov pri Krnskem gradu. Ta ustanova ni trajala le za časa Karantanije, ampak so na knežjem kamnu kasneje umeščali tudi koroške vojvode, vse do leta 1414. Po skupščinskih posve-

tih vseh svobodnih Karantancev so izvolili svojega kneza in ga umestili s posebnimi obredi ob »knežjem kamnu«. Kneza je ustoličeval kmet, ki je poosebljal ljudstvo in ki mu je v imenu ljudstva tudi dajal oblast.

Knez je moral javno obljubiti, da bo vedno pravičen, da bo pogumno branil Karantanijo pred sovražniki, da bo poskušal ohranjati mir in da bo podpiral revne.

Celoten obred je bil tako specifičen in tolikšna posebnost, da je bil skozi zgodovino deležen pozornosti velikih imen humanistov, filozofov in zgodovinarjev.

Že v 8. stoletju so Slovenci v svobodni Karantaniji volili svoje kneze. Ustoličil jih je kmet, ki je poosebljal ljudstvo in njemu je moral knez obljubiti pošteno vladanje v dobro vsega karantanskega ljudstva.

poletje v nešteti odtenkih

S sejma »Premier vision« ali kot bi po naše rekli — Prvi pogled v prihodnost. Kot že ime pove, gre za sejem, ki napoveduje modne tendence materialov za naslednje sezone.

Poletje prihodnjega leta bo v vseh tkaninah za ženski, moški in otroški program pripadalo mešanici materialov, ki so prijetni na otip, pralni in nič hudega ni, če se pri tem kaže izpranost tkanine, saj je tudi »staranje« tkanin del mode prihodnjega poletja. Modno je vse, kar je skladno ali popolnoma neskladno, med vzorci pa prevladujejo rože.

ŽENSKE

tkanine:

- mešanice naravnih mikrovlaknen z močno prisotnostjo lanu,
- lan in svila ter lan in volna,
- viskoza, viskoza z volno ali svilo,
- pletenine;

učinki:

- na prvem mestu so posebni postopki tkanja (zmečkane, nagubane tkanine) ter osnovna obdelava in dodelava tkanin (mehkoba, pralnost in »staranje« tkanin);

vzorci:

- razen »neskladnih« tudi
- rože vseh vrst, oblik in velikosti,

— črte kot na ležalnih stoli,

— etnični vzorci (meksikanski, tatuji, indijski...), mozaiki, školjke...;

barve:

— prevladuje predvsem stil »lumiere« (svetloba); to so barve koruze, rumeno-roza barva in stil »serenity« (jasnost) s peščenimi barvami.

MOŠKI

materiali:

— vse mešanice na osnovi lanu in pa platno;

učinki:

- naravno, prožno, mehko s postopki »staranja« in pranja;
- skladno, neskladno

ter tanke črte;

barve:

— prevladujejo barve iz stila »neskončnost«.

OTROCI

materiali in učinki:

- najpomembnejša je mehkoba,
- izprani in »postarani« modeli,
- mešanica lanu in viskoze;

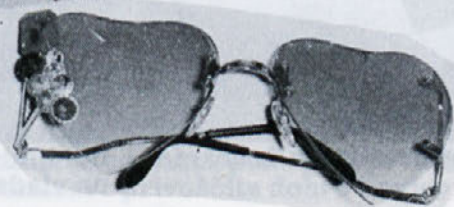
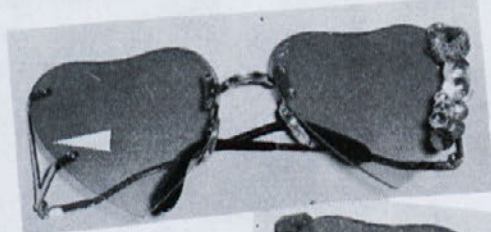
vzorci:

— majhen karo, mornarske črte, majhno cvetje, pisanost v pleteninah;

barve:

— prevladuje stil »neskončnost«, pri tem pa je največ kobalt modre, sledi pa ji svetloba z barvo petunij.

da bo v obe smeri lepši pogled...

barvne smernice za poletje 1991

Infini — neskončnost

Modni strokovnjaki priporočajo v tej skupini **modro paleta** hladnih barv — azurna, turkiz, horizont, kobalt, indigo... Torej nas bo tok modnih barv popeljal nasproti oceanskim globinam in proti neskončnosti vesolja.

Prevladovali bodo **materiali** v naravnih vlaknih, bombažu, lanu, lahki volni, svili in vse to skupaj z umetimi materiali.

Linija je sveža, čista, mestna. Zato so modna oblačila ali široka, nomadske oblike ali v izrazito vitki liniji.

Tkanine: popelini, gabardeni, mikrovlakna, žameti, otomani (neke vrste široko rebrastih tkanin), tanki krep, ter zmečkani materiali. Precej je **svetlikajočih tkanin** med katerimi so sateni, tafti, šifoni — vse v raznih prelivajočih se barvah.

Precej je tudi **bleščečih, lakiranih materialov**, materiali iz kovinskimi nitkami, biserni materiali ter tkanine z bleščicami.

Med preprostimi vzorci pa so taki s črtami, ki spominjajo na vzorce pidžam, satenski karo, batiki, mozaiki, ribje kosti ter koža plazilcev.

Sérenité — jasnost
Tu je v ospredju **ekologija** — zato prevladujejo **barve mineralov, peska, kamna, kovin** (bela, peščena, sivo-bež, antracid).

Materiali v tem stilu so raskavi na otip z diskretnim rustikalnim efektom. Za celoten videz mestnih oblačil je pomembna bela barva, silhueta pa je preprosta in fluidna.

Tkanine so: prozorne, surova svila, tanki bukletji in tvidi, pliseji in zmečkani materiali. Med temi pa so tudi **zelo preproste tkanine** pretežno bele barve, in sicer

v flaneli in platnu. Poleg pa so tudi gaze, redko tkani materiali in grobi krep.

Vzorci v tej skupini pa so pike, zabrisani vzorci, marmorni, brazdasti in progasti. Med potiskanimi vzorci pa so tudi fosili in školjke.

Lumère — svetloba

Paleta v tej skupini, pa naj bo enobarvna ali večbarvna, se prilagaja vsem področjem. Tu so **rastlinske barve**, temnejši odtenki pa za moško in športno modo. V tej skupini najdemo barvo lipe, koruze, mahu, vresja, graha, petunij, maline pa vse do črno rdeče barve pikapolonic.

Težišče je na **naravnih materialnih** ali na sintetičnih tkaninah, ki delujejo **mehko in sveže**. Iz takih tkanin so oblačila, ki jih radi nosimo, ki jih je lahko negovati in ki delujejo v silhueti zelo ženstveno in cvetoče.

Med tradicionalnimi tkaninami te skupine je platno, rips, med boljšimi saten in batist. Tudi romantičen stil bo našel svoj prostor v »svetlobi«, in sicer v luknjičastih tkaninah, makramejih, mrežastih tkaninah in vezeninah.

Med »zastarelimi«
tkaninami te skupine so tkanine v premočnih barvah ali be-

ljene tkanine. Med vzorci pa najdemo tudi vzorce kuhinjskih prtov. Sicer pa prevladujejo impresionistični motivi, cvetovi, rastline, figurativne ali modenistični vzorci.

Povzetek pripravila:
Irena Bradač

Posnetki iz pariških trgovin

moda s pariških ulic

Kaj je lepega videti na pariških ulicah v teh dneh. Bliža se poletje, zato so izložbe že polne poletnih oblačil. Vendar pogledjmo najprej na ceste, kaj nosijo Parižanke. Veliko je marelične barve, oranžne, rumene, zelene, rjavih tonov ter rdeče. Torej so pretežno v svetlih, pomladnih barvah, ob katerih pa je še vedno močno prisoten tudi eleganten mornarski stil. Da se bo obdržal še nekja časa, govore tudi tendence, saj je modrih tonov v kombinaciji z belimi še vedno veliko zaslediti tudi za naprej, za pomlad — poletje 1991.

Pa materiali? Malo je bombaža, veliko pa je viskoz, poliestrov, acetata, svile, finega lana in drugih boljših mešanic. Še vedno se pojavljajo tanke prozorne tkanine, tako za bluze kot za krila. Krila so pogosto prozorna, daljša, plise (Pariz je zvest daljšim krilom, Italija pa je polna minic). Še vedno je zelo veliko hlačnih kril. Kostimčki so popularni — ozka krila in krajše jakne z večjimi reverji in s polno modnih dodatkov.

Izložbe pa napovedujejo še veliko novega in pisanege. Če se ustavim pri že omenjenem mornarskem stilu, naj povem, da je na primer na velikem ovratniku precej aplikacij — od okrasnih trakov do okrasnih perl, izdelek pa krasijo tudi zlati gumbi, ki so lahko celo v več velikostih in oblikah. Vse to pa — poudarjam — je na eni sami elegantnejši mornarski bluzi.

Sicer pa so poletne bluze ženstvene. Krasijo jih bogatejši robovi, založene gube, pliseji kot dodatek (volančki v draperijah). Ovratniki so v različnih oblikah fazon in šal ovratnikov. Za poletje pa bo — tako kot smo že pisali — precej dekoltirane. Ramena so še vedno podložena, bluze so še zmeraj kratke, oprijete v pasu, zgornji del pa je bogat.

Ob primerjavi pariških bluzic z našo kolekcijo lahko ugotovim, da smo s cenami in modeli precej blizu in da smo lahko z našimi Labodovimi izdelki zares zadovoljni!

Irena Bradač

nagradna uganka

Zadnjič smo spraševali, kje in koliko industrijskih prodajalnih ima Labod. Prišlo je zelo veliko odgovorov in Janez Rotar je izžrebal **Anko Peurača**.

Čestitamo! Brisača za na plažo ji bo gotovo prav prišla.

članstvo v društvu za boj proti raku

Zdravje je naša največja dobrina, je naša pravica in tudi dolžnost.

Osnovno načelo in dejavnost društva za boj proti raku je v zdravstveni vzgoji prebivalstva v zvezi z boleznijo raka, kot pomoč pri naši dolžnosti za naše zdravje. Osnovne ugotovitve iz dosedanjih rezultatov raziskav bolezni so, da se lahko izognemo raku oziroma zmanjšamo možnost, da dobimo raka in pa zgodnje odkrivanje raka – uspešno zdravljenje.

V Sloveniji zboli za rakom letno okoli 5.500 prebivalcev, od tega malenkost več moških kot žensk.

Društvo za boj proti raku vključuje 18 občin. Na tem območju je 12.000

In novo vprašanje?

Labod sicer že nekaj let ne dela več moških vrhnjih oblačil za domači trg (razen oddelka po meri v Tip-topu). Sprašujemo pa, katera tovarna dela moški program vrhnjih oblačil za izvoz? Odgovore pošljite do 10. maja. Nagrado tokrat prispeva Temenica.

članov v 203 delovnih organizacijah in ustanovah.

Vsak član prejme komplet vzgojno-izobraževalnih zloženek v zvezi z rakom, enkrat letno so članom odprta vrata onkološkega inštituta, kjer imajo pod vodstvom zdravnika možnost ogleda celotnega inštituta, enkrat letno pa je tudi skupščina društva, kamor je vabljen predstavnik društva v podjetju. Po dogovoru pridejo zdravniki v tovarne tudi predavat. Članstvo je prostovoljno, članarina za leto 1990 je 20 din.

Zainteresirani delavci se lahko včlanijo v tovarnah pri poslovnih sekretarjih oz. v kadrovske službi, nakar bodo prejeli članske izkaznice.

Brigita Zalokar, soc. del.

šopek modr

Nekatere naredi hvgantne.
(F. Nietzsche)

Na trdnih tleh seme ne vzkali, beseda pa na njih odreveni.
(Valentin Trilar)

Naj bodo zakoni strogi, ljudje pa prizanesljivi.
(Vauvenargues)

čestitka cvetki

Letos praznuje Cvetka Kovač kar dve okrogli obletnici: 20 let dela v Labodu in te dni tudi svoj življenjski jubilej – 50. letnico. Želimo ji, da bi še naprej ostala tako prijetna, vedra in prisrčna, ter veliko osebnih sreč in zdravja!

Kolektiv Temenica

na smrtni postelji

Pošteno bo od zdaj naprej,
dežujejo nam potrdila,
kam piha veter, opazuj,
obljube še imajo krila.
Pozabi, kam je pihal prej,
vse možnosti imaš,
da drugi stranki denar daš.
H kateri gorci cesta bo
speljana,
pa še velja, da ti nič mar
In valpet še bo mahal z
bičem,
kakor zahteva sekretar.

Jože Bračika

odmev

Na 1. kongresu Zveze svobodnih sindikatov Slo-

venije smo slišali veliko kvalitetnih razprav. Med najodmevnejšimi pa je bila razprava delegatke iz Sevnice, ki je med drugim opozorila na problematiko tekstilne industrije in povedala, da se je v Lisci kar 90 odstotkov delavk odločilo za včlanjenje v SSS. »Pa ne zato, ker nam bi bilo v Lisci tako lepo, kje pa! Zato smo se odločile za včlanitev v sindikate, ker so ti naše zadnje upanje...«

Zveza
Svobodnih
Sindikatov
Slovenije

Sindikat delavcev

TEKSTIL. IN USMJAR. - PRED. INŠT.

000118

DARINKA ANTONČIČ

Datum včlanitve: 06.04.90

Ste že podpisali pristopno izjavo za včlanitev v ZSSS? Torej boste v kratkem prejeli izkaznico, ki ima na hrbtni strani vtišnjene pravice in prednosti za člane. Pohitite – sindikat je delavska organizacija!

labod

Izhaja tritedensko v nakladi 2350 izvodov

Odgovorna urednica:
Lidija Jež

Grafična priprava:
DIC tozd Grafika

Tisk:
Tiskarna »Novo mesto«